

Att lära in ute

Hur kan man gå tillväga för att berika barns och elevers naturupplevelser? Kan man som lärare gå ut i naturen med en klass fast man inte känner sig säker på vad allt heter?

Text: Zaywa Mariush, kandidat i biologi, Uppsala universitet

Naturen är en bra lärandemiljö för barn och elever och det finns nästan alltid naturområden i förskolans och skolans närhet. Men måste man som lärare vara naturexpert? Nej, menar Eva Sandberg, föreståndare för Centrum för naturvägledning på Sveriges lantbruksuniversitet.

– En lärare kan ge sig ut i naturen som medupptäckare tillsammans med sina elever. Man kan välja att fokusera på några få vanliga arter och exempelvis spela artbingo*.

Lärare kan också välja att göra egna naturstigar, i form av rutter med uppdragsstationer i ett närbeläget naturområde.

– Arbeta gärna med sinnesintryck; låt barnen se, känna, lyssna och lukta på saker. Tänk på att ge dem tillräckligt mycket tid vid varje station och låt dem gärna berätta för varandra om sina upplevelser efteråt.

I arbetet med en naturstig kan mycket göras inom skolans ramar. Eleverna kan till exempel bidra genom att skriva, rita och göra skyltar i samarbete med träslöjden. Att göra en permanent naturstig på egen hand kan dock kräva en hel del arbete och förutsätter också att tillstånd finns.

– Det allra smidigaste är att göra en tillfällig slinga, utan fasta installationer, innehållande några enkla uppdrag.

Ett uppdrag kan gå ut på att låta eleverna följa ett rep, som är uppbundet mellan två träd, med förbundna ögon och koncentrera sig på vad de upplever. Ett annat uppdrag kan

Fotot till vänster visar naturreservatet Nántuna lund, utanför Uppsala. Genom området går en av Linnés åtta stigar (herbationes). (Läs mer om Linnéstigarna på www.linnestigarna.se.) Bilden är ett montage med fem djur. Vilka är dessa och vilket djur ska bort? Facit, kommentarer och fler övningar når du via QR-koden.

Tjäderstigen i Tyresta nationalpark, foto: Barbara Ham, Centrum för naturvägledning

vara att följa ett rep som ligger på marken och notera vad man ser i närheten. Här kan läraren i förväg ha placerat ut några saker som inte hör hemma på platsen.

Eva Sandberg rekommenderar även lärare att vända sig till kommunen eller förvaltaren av ett skyddat naturområde och be om hjälp att öka tillgängligheten för elever.

👉 Tips på uteaktiviteter

Låt eleverna slänga iväg några rockringar i ett naturområde, gärna med varierande miljö, för att få definierade ytor att undersöka och jämföra. Räkna antalet växtarter i respektive rockring. I vilka rockringar finns det flest? Identifiera några arter. Varierar artsammansättningen mellan de olika ytorna?

Låt eleverna markera ett träd, en gren eller en knopp med ett band och låt dem följa utvecklingen under en säsong, ett helt år eller en längre tid. (Se Utmaningen 2012, tema "trädetts liv", på Bioresurs hemsida.)

Markera naturstigens stationer med band eller klädnypor med laminerade bilder föreställande någon rolig figur eller ett djur som barnen känner till. På så sätt kan man göra det mer spännande att leta efter nästa station.

* Sök på växtbingo på Bioresurs hemsida, www.bioresurs.uu.se.

QR-koder

QR-koder är tvådimensionella streckkoder som man skapar och kopplar till en valfri webbplats. Koden kan till exempel skapas på www.skapaqrkod.se, där det även ges tips på gratisappar som kan användas för att skanna QR-koder via mobilen eller surfplattan. När en QR-kod har skannats länkas man direkt till den aktuella webbplatsen. Som lärare kan man bland annat använda QR-koder för att guida eleverna till en webbsida med uppdrag, bilder, videoklipp eller ljudfiler knutna till en viss plats på en naturstig.

Juni 2016

Sankt Pers nycklar.
Alla orkidéer är
fridlysta.

Måndag Tisdag Onsdag torsdag Fredag Lördag Söndag

v. 22	30	31	Gun, Gunnel 1	Rutger, Roger 2	Ingemar, Gudmar 3	Solbritt, Solveig 4	Bo 5
v. 23	Gustav, Gösta 6 <i>Sveriges Nationaldag</i> <i>Svenska flaggans dag</i> 	Robert, Robin 7	Eivor, Majvor 8	Börje, Birger 9	Boris, Svante 10	Bertil, Berthold 11	Eskil 12
v. 24	Aina, Aino 13	Håkan, Hakon 14	Margit, Margot 15	Axel, Axelina 16	Torborg, Torvald 17	Björn, Bjarne 18	Germund, Görel 19
v. 25	Linda 20	Alf, Alvar 21 <i>Sommarsolståndet</i> 	Paulina, Paula 22	Adolf, Alice 23	Johannes Döparens dag 24 <i>Midsommarafton</i> 	David, Salomon 25 <i>Midsommardagen</i> 	Rakel, Lea 26
v. 26	Selma, Fingal 27	Leo 28	Peter, Petra 29	Elof, Leif 30	1	2	3

Information

Naturvägledning

Besök gärna Centrum för naturväglednings hemsida, www.slu.se/cnv, för att få tips på hur man kan arbeta med barn och elever utomhus. På sidan *Självguidande stigar* kan man bland annat läsa om Drakstigen, en naturstig avsedd för Pildammsparken i Malmö som kan fungera som inspiration för lärare som planerar egna rutter i andra delar av landet. På sidan *Teknik för naturvägledning* ges flera tips på hur olika appar och övrig teknik, som QR-koder, kan användas för att berika naturupplevelsen. Och på sidan *Publikationer* finns handledningen "Naturvägledning i skolan" tillgänglig för nedladdning.

Fler tips för utomhusvistelsen kan även fås från närmaste naturskola. Kontaktuppgifter till dessa finns på Naturskoleföreningens hemsida, www.naturskola.se.

Skogen i skolan är ett projekt som går ut på att öka intresset samt förståelsen för Sveriges natur bland både lärare och elever. Material och tips finns på www.skogeniskolan.se.

Sök gärna på "naturstig" på Bioresurs hemsida, www.bioresurs.uu.se, för ytterligare inspiration.